

H.C. Hansens udenrigspolitiske tale i Folketinget

Taler

H.C. Hansen
Statsminister

Dato

21. januar 1958

Sted

Folketinget

Omstændigheder

Anledningen til talen var bl.a. et sovjetisk forslag om international nedrustning, der blev stillet på baggrund af øgede spændinger efter politiske og militære aktioner omkring Suezkanalen og Ungarn i 1956.

Teksten er et uddrag af den fulde tale. En længere passage om eventuelle nedrustningsforhandlinger med Sovjetunionen er ikke gengivet her.

Om udviklingen på det udenrigspolitiske område

Den udenrigspolitiske situation, hvori vi befinder os i dag, er først og fremmest præget af den dystre baggrund, som den våbentekniske udvikling giver. Det spørgsmål trænger sig på, om de videnskabelige og tekniske fremskridt skal betyde indledningen til en ny epoke med fred og velstand for menneskeheden, eller om vi er på vej mod en verdensomfattende ødelæggelse af menneskeliv og kultur. Den militærtekniske udvikling har indtil dato udstyret verden med bl.a. atombomber, brintbomber og mellemdistance- og langtrækkende raketter, og der er ingen grund til at tro, at udviklingen på dette område hermed vil være bragt til ophør. Våben fører til modvåben, og disse igen til nye våben, som vil bringe os stadig nærmere mod den situation, hvor menneskehedens fortsatte eksistens kan komme til at bero på, om kontrollen af de verdensødelæggende kræfter fungerer eller svigter.

Forholdet mellem de to store magtgrupper i verden er nu blevet det altdominerende spørgsmål i udenrigspolitikken. Det håb, som vi i 1956 nåede om en afspænding mellem øst og vest, svandt ved den sovjetiske aktion i Ungarn, og heller ikke den væbnede Suezaktion bidrog til afspænding. 1957 blev ikke - det må vi desværre erkende - året, som kom til at bringe nogen virkelig forbedring i situationen. På ét punkt fik 1957 dog stor betydning: det blev uomgængelig klart for alle, at en virkelig og varig afspænding er en

nødvendighed. Dette betyder, at alle, som har ansvar for og indflydelse på udviklingen, må gøre deres yderste for at bygge en bro over den kløft, der skiller øst og vest.

Vi i Danmark har vel ikke nogen afgørende indflydelse på denne udvikling, men i det omfang, det står i vor magt, bør vi bidrage til afspænding og forståelse i verden. I det internationale samarbejde, i FN, NATO eller andre steder, må vi bestandig have dette mål for øje. Under FNs seneste generalforsamling og ved NATOs rådsmøde i december var det dette synspunkt, som var det grundlæggende for os. Alle ved, at det ikke var en speciel dansk betragtning. Det var glædeligt at konstatere den principielle overensstemmelse, der herskede herom inden for både FN og NATO.

Hvor stærkt vi end ønsker og arbejder for fred i verden, tør vi imidlertid ikke bygge vor politik alene på forhåbninger om, at det ad forhandlingens vej vil lykkes at nå frem til en virkelig afspænding. Derfor må vesten, indtil denne afspænding opnås, opretholde sit fælles forsvarsberedskab.

I forholdet mellem øst og vest er NATOs formål og opgaver et stadig tilbagevendende spørgsmål. Ved talrige lejligheder har vi fremhævet NATOs rent defensive formål, og det skulle vel næppe være nødvendigt for mig i dag på ny at bekræfte dette. Ikke desto mindre, så længe den kommunistiske propaganda uopfindsomt insisterer på at stemple Atlantpagten som en alliance med aggressive formål, må det være på sin plads at spørge, om nogen virkelig for alvor tror, at et lille land som Danmark skulle nære ønske om at deltage i en politik, der har angrebsformål for øje, eller at vi skulle ønske at stille vort territorium til rådighed for angrebsforberedelser. Eller tror man virkelig, at vi vil deltage i et samarbejde eller sætte os i en situation, hvor andre kunne tvinge os til at deltage i noget sådant? Den omstændighed, at et land på det forsvarsmæssige område samarbejder med andre frie lande, der på samme måde søger at betrygge deres fred og frihed, kan dog ikke med nogen som helst berettigelse udlægges derhen, at det nærer angrebshensigter.

Jeg vil gerne nævne endnu et spørgsmål af mere almen karakter: forholdet mellem "den gamle verden" og de mange "nye" oversøiske lande. Vi har med glæde fulgt den udvikling, som i årene efter den anden verdenskrig er resulteret i, at det ene land efter det andet har opnået selvstændighed, og vi føler den største interesse og sympati for disse nationers bestræbelser for at opnå bedre

levetilkaar.

Vi deltager, som alle i det høje ting vil vide, i De Forenede Nationers tekniske bistand til disse lande, og vi vil også på andre mder søge at gøre vort til, at der kan ske en fredelig opbygning og udvikling. Jeg fik på min rejse til østen et levende indtryk af, hvor vigtigt det er, at der opbygges et snævert og venskabelig samarbejde med disse lande, og hvor nyttigt et sådant samarbejde vil kunne være for alle parter.

Ved en nærmere gennemgang af den udenrigspolitiske situation på de forskellige områder vil det være naturligt, at jeg navnlig beskæftiger mig med de forhandlinger, som i de seneste måneder har fundet sted inden for NATO og FN - de to internationale organisationer, som udgør det fundamentale grundlag for vor udenrigspolitik. Endelig vil jeg omtale de henvendelser, som regeringen har modtaget fra ministerpræsident Bulganin.

I løbet af året 1957 fandt der en yderligere befæstelse sted af samarbejdet inden for NATO. Der oprettedes bl.a. en politisk og en økonomisk komité, hvoraf den første har haft en ikke uvæsentlig betydning for koordineringen mellem NATO-landene af en række politiske spørgsmål. De politiske drøftelser både i denne komité og i selve rådet er af stor værdi ikke blot for de store lande, men også for et land som Danmark. Vi bliver herigennem orienteret om og har mulighed for at øve en vis indflydelse på anliggender, der også for os er af den største vigtighed. I rets løb har der været adskillige eksempler på nyttige drøftelser. Jeg kan her blot nævne rådets konsultationer om nedrustningsspørgsmålet og om situationen i det mellemste østen.

Drøftelserne inden for NATO i 1957 kulminerede i de to rådsmøder på ministerniveau, som afholdtes i maj og december. Majmdet var - således som forrsmderne plejer at være - i det væsentligste helliget politiske spørgsmål, og der blev ved denne lejlighed foretaget en gennemgang af den internationale situation, som den forelå efter Bulganinbrevene fra marts.

En ganske særlig betydning er der fra alle sider blevet tillagt NATO-rådsmødet i december. Tanken om, at dette burde være et møde mellem regeringscheferne, kan føres tilbage til de drøftelser om fælles formål og gensidig afhængighed, der fandt sted i Washington i oktober måned sidste år mellem præsident Eisenhower og premierminister Macmillan, og i hvilke også generalsekretær

Spaak havde lejlighed til at deltage. Bl.a. i lyset af Sovjetunionens seneste præstationer på rumforskningens område følte nødvendigheden af, at NATO-landene på en særlig fremtrædende måde burde give udtryk for deres sammenhold og vilje til at opretholde og styrke det bestående forsvarsfællesskab.

I betragtning af den korte tid, der var til rådighed til forberedelserne, kunne der vel på forhånd være grund til tvivl om, hvorvidt mødet kunne indfri de forventninger, der var knyttet til det. Alt taget i betragtning tager jeg imidlertid ikke i betænkning at betegne mødet som både vellykket og værdifuldt.

Skulle jeg sammenfatte mødets resultater i et par hovedbetragtninger, ville jeg fremhæve for det første, at der blandt medlemslandene var fuldstændig enighed om, at ingen mulighed burde lades uforsøgt for gennem forhandlinger med Sovjetunionen at nå til en afspænding i verden. For det andet ville jeg understrege, at der ligeledes var enighed om, at NATOs samlede forsvarsberedskab, indtil denne afspænding bliver en realitet, bør fastholdes og udbygges i en sådan udstrækning, at angreb ikke vil kunne lønne sig, og sådan at vi ville være i stand til at forsvare vore lande og vor frihed, såfremt katastrofen alligevel skulle indtræffe.

Af særlig betydning var de drøftelser, som fandt sted mellem regeringscheferne om muligheden for at bringe nedrustningsforhandlingerne ud af det øjeblikkelige dødvande. I mit indlæg, der vil være kendt fra pressen, fremhævede jeg nødvendigheden af, at vesten trods alle skuffelser ikke opgiver forsøgene på at nå til en forståelse mellem øst og vest, et synspunkt, som også med styrke blev fremført fra anden side. Det er derfor betydningsfuldt, at et af drøftelsernes resultater blev en klar tilkendegivelse af beredvillighed fra medlemslandenes side til at tilbyde nye forhandlinger på udenrigsministerplanet, såfremt Sovjetunionen fremdeles skulle vægre sig ved at deltage i FN's nye udvidede nedrustningskommission.

Imidlertid har tanken om et udenrigsministermøde til genoptagelse af nedrustningsproblemet ikke vundet gehør hos Sovjetunionen, idet udenrigsminister Gromyko allerede umiddelbart efter decemberrådsmødet i sin tale til den øverste sovjet afviste denne mulighed. På den anden side har sovjetregeringen siden givet udtryk for ønskeligheden af et møde på højeste plan, et spørgsmål, jeg senere skal vende tilbage til i forbindelse med en redegørelse for nedrustningsforhandlingernes forløb.

Hvad angår styrkelsen af NATOs forsvarsberedskab, blev princippet om medlemslandenes "indbyrdes afhængighed" fremhævet som ledetråden for de enkelte medlemslande, og rådets drøftelser genspejlede behovet for en bedre udnyttelse af de enkelte landes ressourcer og for opnåelsen af en mere hensigtsmæssig fordeling af forsvarsopgaverne.

Under drøftelserne om NATOs forsvarsproblemer påkaldte spørgsmålet om de nye våben og ønsket om en udvidelse af det videnskabelige og tekniske arbejde mellem NATO-landene [sig] særlig interesse.

Angående spørgsmålet om NATO-forsvaret henvises der i mødets communiqué til, at sovjetlederne samtidig med at forhindre en almindelig nedrustningsaftale har gjort det klart, at de mest moderne og ødelæggende våben, herunder raketter af enhver art, er ved at blive indført i Sovjets væbnede styrker. Endvidere anføres det, at efter sovjetisk opfattelse bør alle europæiske lande med undtagelse af Sovjetunionen uden at afvente en almindelig nedrustning give afkald på atomvåben og raketter og holde sig til våben fra før atomalderen.

Det var på denne baggrund, at rådet traf de allerede bekendte beslutninger om oplagring af atomammunition og om at stille mellemdistanceraketter til rådighed for NATO.

Rådet besluttede således i overensstemmelse med et amerikansk forslag at oprette lagre af atomammunition, som straks vil være til rådighed for alliancens forsvar i nødsfald. Endvidere besluttedes det i betragtning af Sovjets nuværende politik på de nye våbens område, at ballistiske mellemdistanceraketter i henhold til et andet amerikansk forslag skulle stilles til rådighed for den øverstkommanderende. Om anbringelse af disse lagre og raketter og om ordningen for deres anvendelse vil der blive truffet beslutning i overensstemmelse med NATOs forsvarsplaner og i forståelse med de direkte implicerede lande.

Som det vil vides, omtalte jeg under drøftelserne i NATO den danske regerings standpunkt med hensyn til spørgsmålet om placeringen af atomammunition og udskydningsstationer for mellemdistancevåben. Jeg gav udtryk for, at Danmark under de nuværende forudsætninger ikke ønsker at modtage denne ammunition

og disse våben. Her er vi som bekendt på linje med Norge.

Dette standpunkt har ganske naturligt foranlediget spørgsmålet til mig om motiveringen herfor. Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til her i det høje ting at sige nogle ord derom. Det må stort set blive en bekræftelse af, hvad jeg allerede tidligere har udtalt offentligt. Først vil jeg gerne betone, at når regeringen under de nuværende forudsætninger ikke har ment at burde modtage noget tilbud om atomammunition og anordninger til udskydning af mellemdistanceraketter, er dette ikke udtryk for mistillid til vore store allierede inden for NATO. Vi har hele tiden følt os overbevist om, at de moderne våben, hvor de end stationeres på vestligt område, ikke vil blive misbrugt til angreb fra vestens side, og denne vor overbevisning er ingenlunde røkket. Vort nej må ses på baggrund af Danmarks geografiske beliggenhed. I betragtning af de moderne våbens rækkevidde er det vanskeligt at sige, hvilke lande der fremover vil være mest udsatte i tilfælde af en krig, men det er et historisk faktum, at planer om forsvarsforanstaltninger i det område, hvortil Danmark hører, i de år, NATO har bestået, i særlig grad har påkaldt [sig] østlandenes opmærksomhed og fremkaldt stærke reaktioner. Det må derfor være af betydning, at vi i vort område undlader foranstaltninger, som - selv blot med urette - ville kunne opfattes som provokation og dermed vanskeliggøre afspænding. Vi mener med andre ord, at vort standpunkt i den nuværende situation kan være et bidrag til at tilvejebringe en gunstig atmosfære for det arbejde, der er indledt, og som forhåbentlig vil blive lykkeligt gennemført til opnåelse af politisk afspænding mellem øst og vest.

Rådet drøftede som nævnt også spørgsmålet om en udvidelse af det videnskabelige og tekniske samarbejde mellem NATO-landene. Det har til baggrund den herskende mangel på videnskabsmænd og teknikere i den vestlige verden sammenlignet med de østlige lande. Gennem de seneste russiske triumfer på det tekniske og videnskabelige område har nødvendigheden af et øget samarbejde i vesten både på det civile og ikke mindst på det forsvarsvidenskabelige område fået øget aktualitet. Der blev på dette område truffet beslutning om, at effektiviteten af de enkelte medlemslandes indsats skal søges øget gennem fælles udnyttelse af videnskabelige oplysninger og hjælpemidler og ved fastlæggelsen af en arbejdsdeling. NATO vil oprette en videnskabelig komité, og en højt kvalificeret videnskabsmand vil blive knyttet som rådgiver til sekretariatet.

Herudover drøftedes ønskeligheden af at opnå en større forsvarseffektivitet gennem f.eks. standardisering og et bredere samarbejde om udviklingen og produktionen af nye våben.

Endelig behandledes spørgsmålet om det økonomiske samarbejde mellem medlemslandene og den frie verden i øvrigt. Der var enighed om et samarbejde for at fremme opnåelsen af økonomisk stabilitet, en støt økonomisk vækst og en øgelse af udenrigshandelen ved yderligere formindskelse af valuta- og handelsrestriktioner. Endvidere fremhævedes det ønskelige i en gunstig udvikling af det e[u]ropæiske økonomiske fællesskab og et europæisk frihandelsområde med fuld hensyntagen til også de mindre udviklede medlemslandes interesser.

I forbindelse med omtalen af NATO-samarbejdet vil det være naturligt for mig at nævne spørgsmålet om det forsvarsmæssige samarbejde med Forbundsrepublikken Tyskland.

Dette samarbejde inden for NATOs rammer er en naturlig følge af vore to landes medlemskab af NATO og af Danmarks geografiske placering. Det bør være klart for enhver, i hvor høj grad vort forsvar er forbundet med forsvaret af Tyskland, og at et samarbejde på dette område derfor er i fælles interesse.

Der blev i 1957 taget forskellige praktiske skridt til virkeliggørelse af dette samarbejde. I den maritime del af den store NATO-øvelse i efteråret indgik et antal tyske marineenheder, og der fandt et udmærket dansk-tysk samvirke sted under denne øvelse. I spørgsmålet om udveksling af våbenattachéer med Forbundsrepublikken er der sket den udvikling, at vi i december har svaret den herværende tyske ambassadør, at vi gerne modtager en tysk våbenattaché.

Lad mig endvidere nævne, at der, som det vil være det høje ting bekendt, sidste efterår blev oprettet en planlægningsgruppe, som bl.a. skal studere organisations- og kommandoforhold for NATO-forsvaret i Østersøen. Planlægningsgruppen har sæde i Holtenau ved Kiel. Den ledes af chefen for flådestyrkerne i centralregionens nordlige afsnit, den britiske admiral Campbell-Walter, og består i øvrigt af amerikanske, britiske, franske, tyske og danske officerer. Når denne planlægningsgruppe har afsluttet sit arbejde, vil der blive tale om at tage stilling til formen for et flådesamarbejde i Østersøen.

Fra sovjetisk side har man udtrykt kritik over for planerne om et NATO-samarbejde i Østersøen. Spørgsmålet har været nævnt i de breve, jeg har modtaget fra ministerpræsident Bulganin i marts og december sidste år. Det har ligeledes ved adskillige lejligheder været omtalt i den sovjetiske presse, ligesom det ofte har været berørt fra østtysk og fra polsk side. Kritikken af dette forsvarssamarbejde har i nogle tilfælde været holdt i stærke vendinger, og man er gået så vidt som til at betegne det som en fare for Østersølandenes sikkerhed.

Jeg må tilbagevise den kritik og de beskyldninger om deltagelse i aggressive planer, der i denne forbindelse er blevet fremsat. En sådan indstilling kan ikke på nogen måde bidrage til opnåelse af den afspænding i Østersøområdet, som vi alle ønsker. Jeg gentager i denne sammenhæng, at det turde være en selvfølge, at et land som Danmark, der ligger i en udsat position, ikke under nogen omstændigheder agter at deltage i en politik, der kunne betegnes som en trussel mod andre lande. Vor skæbne er nøje knyttet til udviklingen i Østersøområdet, og vi ønsker kun, at der hersker fred og rolige forhold i denne del af verden.

I forbindelse med omtalen af forsvarssamarbejdet med Tyskland vil jeg gerne nævne, at det danske kommando i Tyskland, som det vil være det høje ting bekendt, trækkes hjem pr. 15. april i år, og at de tyske styrker, der nu er under opbygning i Slesvig-Holsten, derefter vil overtage de forsvarsmæssige opgaver i området.

Efterhånden som det tyske styrkebidrag til NATO udbygges, vil der komme til at foreligge en ny situation for Danmarks forsvar. De tyske styrker vil ved deres nærværelse i området ved roden af den jyske halvø indirekte yde et bidrag til den militære sikring af den danske del af Jylland. Denne situation og dens konsekvenser vil selvsagt indgå i forsvarsudvalgets overvejelser.

[...]

Jeg skal herefter - inden jeg beskæftiger mig med nedrustningsspørgsmålet og de problemer, der er sammenhængende med den seneste tids drøftelser om ministerpræsident Bulganins breve og andre internationalt vigtige udtalelser - gøre nogle bemærkninger om FNs 12. plenarforsamling, der fandt sted i de fire sidste måneder af 1957.

Som jeg lige har omtalt, lykkedes det ikke at gøre fremskridt med hensyn til

nedrustningsproblemet. Ej heller lykkedes det at finde frem til en løsning af andre vigtige internationale konfliktspørgsmål, der var til debat under plenarforsamlingen. Dette er de storpolitiske realiteter, der møder os i dag. Vi bør ikke lukke øjnene for dem, men på den anden side bør vi heller ikke lade os forlede til overdrevent mismod. Det må ikke glemmes, at FN ikke har beføjelse til at gennemtvinge sine beslutninger mod de enkelte landes vilje, men kun har mulighed for at opfylde sin mission i det omfang, medlemslandene vil medvirke dertil. Vi har mange eksempler på den store betydning, FN har som et fælles organ, hvor uoverensstemmelser kan drøftes og metoder til deres bilæggelse anvises.

Plenarforsamlingens dagsorden omfattede en lang række spørgsmål, mange af dem store og komplicerede internationale stridspunkter, som FN i årevis har været stillet over for.

I spørgsmålet om Algier nåede man den måske noget overraskende udgang på debatten, at en enstemmig resolution kunne vedtages. I denne resolution udtrykte forsamlingen sin bekymring over situationen i Algier, tog det marokkanske og tunesiske mæglingstilbud til efterretning og udtalte det ønske, at der i en ånd af effektivt samarbejde ville finde konsultationer sted og blive anvendt andre egnede midler med henblik på at nå en løsning i overensstemmelse med FN-pagtens formål.

Den danske regering - og jeg er overbevist om dette høje ting - har med bekymring været vidne til blodsudgydelserne i Algier. Den har derfor med interesse fulgt den franske regerings bestræbelser for - ikke mindst gennem vedtagelsen af den såkaldte rammelov om udviklingen i Algiers selvstyre og demokratiske institutioner - at skabe forudsætningerne for, at der kan findes en fredelig løsning. Vi har måske lov til at håbe på, at den tid ikke er alt for fjern, da forholdene i Algier kan bringes ind i baner, der tjener såvel den algierske befolknings som Frankrigs interesser bedst.

Et andet spørgsmål, som behandledes på plenarforsamlingen, var Cypern. Fra græsk side ønskede man plenarforsamlingens støtte til en resolution, der henviste til, at løsningen på spørgsmålet lå i den cypriotiske befolknings anvendelse af dens selvbestemmelsesret. Storbritannien og Tyrkiet hævdede heroverfor, at forsamlingen burde opfordre parterne til ved forhandling at søge frem til en løsning. Danmark støttede tanken om forhandlinger, langtfra af

modstand mod princippet om selvbestemmelsesret, men fordi vi finder, at en anvendelse af dette princip ikke uden videre vil løse problemerne på øen, bl.a. fordi der er et tyrkisk mindretal på 20 pct. af befolkningen, som ikke ønsker et græsk styre.

Bestræbelserne for at finde et kompromis mellem parterne var imidlertid forgæves, og FNs behandling af spørgsmålet sluttede, uden at der kunne samles det nødvendige flertal for nogen resolution.

Den seneste udvikling på øen synes dog at kunne berettige til en vis optimisme og et vist håb om, at en udvikling mod en fredelig løsning er på vej.

Også spørgsmålet om Vest-Ny Guinea eller Vest-Irian, som Indonesien kalder det, stod på forsamlingens dagsorden. Indonesien hævder, at suveræniteten og administrationen over dette område med rette tilkommer den indonesiske regering, medens Holland bestrider dette og fastholder sin juridiske ret til området. Hertil kommer, at den hollandske regering i Vest-Ny Guinea har iværksat et stort program til ophjælpning af befolkningens materielle og kulturelle kår, og at man fra hollandsk side regner med, at dette programs gennemførelse med tiden skulle gøre det muligt for den indfødte befolkning selv at træffe bestemmelse om områdets fremtid.

I dette spørgsmål, hvor standpunkterne står skarpt over for hinanden, viste det sig ikke muligt at tage noget skridt i De Forenede Nationer, idet ingen af parterne opnåede det nødvendige to tredjedele flertal i plenarforsamlingen til støtte for sit standpunkt.

Herefter har vi med beklagelse været vidne til, at den indonesiske regering greb til tvangsforanstaltninger over for hollandske statsborgere og hollandsk ejendom i Indonesien. I samråd med den norske og den svenske regering søgte den danske regering at bidrage til at bremse den foruroligende udvikling ved at rette en venskabelig og indtrængende henstilling til den indonesiske regering om at vise mådehold og foretage alt gørligt for at beskytte hollandske statsborgere og sikre dem human behandling i overensstemmelse med de principper, der har fundet udtryk i De Forenede Nationers pagt.

De Forenede Nationers beredskabsstyrke i det mellemste østen blev også drøftet på plenarforsamlingen. FNs indsats i det mellemste østen har haft betydning

som en stabiliserende faktor i dette område, og de gode erfaringer, der er gjort i forbindelse med dette begrænsede eksperiment, kan måske føre til en fremtidig permanent international politistyrke. Danmark har forpligtet sig til at bevare sit nuværende troppekontingent i mellemøsten til den 1. maj i år.

Generalsekretæren har imidlertid udtrykt ønske om et dansk bidrag ud over denne dato, og dette spørgsmål vil komme til behandling på et nordisk forsvarsministermøde den 29. januar. De politiske forhold taler for, at Danmark en tid endnu yder sin indsats til opgavens løsning, og regeringen er positivt indstillet over for en forlængelse af den danske beredskabsstyrke. En sådan fortsat dansk deltagelse i De Forenede Nationers beredskabsstyrke er blevet lettet derved, at De Forenede Nationers plenarforsamling den 22. november vedtog at godkende en ordning af de økonomiske forhold for styrken, der efter dansk opfattelse må anses for tilfredsstillende.

I korthed går denne ordning ud på, at deltagerlandene under de første 6 måneders tjeneste får refunderet lønningsudgifter ud over de udgifter, de normalt skulle afholde til de pågældende tropper, og ved tjeneste ud over 6 måneder får refunderet alle særlige og ekstraordinære omkostninger, som påløber ved, at der stilles styrker til rådighed. Endvidere yder De Forenede Nationer erstatning for det ved tjenesten forårsagede slid på og forringelse i de udsendte styrkers materiel og udrustning.

Spørgsmålet om finansieringen af udgifterne ved rydningen af Suezkanalen forelå også for forsamlingen. I alt 11 lande, herunder Danmark, har ydet De Forenede Nationer et lån til bestridelse af disse udgifter. Den danske del heraf var på ½ million dollars, og vi måtte lægge vægt på, at en endelig ordning blev opnået, således at disse penge kunne tilbagebetales den danske statskasse.

Regeringens principielle standpunkt var, at rydningen af kanalen var en FN-opgave, og at udgifterne derfor naturligt burde pålignes medlemsstaterne efter den almindelige bidragsskala. Dette viste der sig midlertid ikke politisk mulighed for at få gennemført, idet et flertal af stater gik ind for tanken om at dække udgiften ved at pålægge trafikken gennem kanalen en særavgift på 3 pct. af de normale afgifter. Den danske delegation stemte efter instruktion herhjemme fra for denne ordning som den eneste praktisk gennemførlige. Ved afstemningen opnåede forslaget støtte fra 54 lande, medens 19 afholdt sig fra at stemme.

Generalsekretæren blev ved resolutionen bemyndiget til at foretage de praktiske

skridt for at realisere ordningen, og det er regeringens hensigt, når systemet med særafgiftens opkrævning er fastlagt, at optage nærmere forhandlinger med de danske redere om afgiftens betaling.

Til denne oversigt over arbejdet på De Forenede Nationers 12. plenarforsamling ville jeg gerne knytte den bemærkning, at FNs indsats bør vurderes ikke blot ud fra resultaterne i de store politiske spørgsmål, hvor ideologierne og medlemslandenes væsentligste interesser kolliderer. Mere upåagtet, men ikke mindre betydningsfuldt, udføres et meget vigtigt arbejde på både det økonomiske og det tekniske område med hjælpen til de såkaldte underudviklede lande og på humanitære, kulturelle og sociale felter. Disse sider af De Forenede Nationers virksomhed kom også tydeligt frem under 12. plenarforsamling, og fra dansk side gav vi, hvor vi kunne, vor støtte til dette arbejdes videreførelse.

Om Europarådets virksomhed vil jeg gerne gøre nogle korte bemærkninger.

Som det vil være bekendt, vises der fra denne organisations side stor interesse for rationaliseringsbestrebelsene inden for det europæiske samarbejde med henblik på undgåelse af dobbeltarbejde og dermed sikring af den størst mulige effektivitet. Dette spørgsmål indtog også en fremtrædende plads på dagsordenen for det møde, som Europarådets ministerudvalg holdt i december i Paris, og der blev ved denne lejlighed vedtaget en resolution, hvorved en række forslag til nærmere samarbejde mellem rådet og OEEC godkendtes. Til behandling under udvalgets drøftelser forelå ligeledes et forslag fra den rådgivende forsamlings side om en snarlig fuldstændig sammensmeltning af disse to organisationer. Det blev imidlertid af udvalget besluttet at udsætte yderligere overvejelser vedrørende dette spørgsmål, indtil planerne for det europæiske frihandelsområde, også omfattende de seks landes fællesmarked, måtte have taget tilstrækkelig form, idet det må forudsættes, at en gennemførelse af disse planer også vil få indflydelse på Europarådets og OEECs funktioner.

En vigtig del af Europarådets opgaver består i det initiativ, der udfoldes af rådet til gennemførelse af aftaler mellem landene på de mange områder, rådets arbejder spænder over. En af de nyeste overenskomster af denne art, den europæiske udleveringskonvention, som fastsætter regler for de kontraherende parters indbyrdes forpligtelser til at udlevere lovovertrædere, blev under mødet i december tiltrådt af 11 lande, deriblandt Danmark.

I samme forbindelse vil jeg gerne nævne, at regeringen har til hensigt i den nærmeste fremtid at tage skridt til ratifikation af den i Paris i december 1956 undertegnede europæiske konvention om ligestilling af studieperioder ved universiteter og højere læreanstalter.

[...]

Som jeg fremhævede i begyndelsen af min redegørelse, er den våbentechniske udvikling nu nået så vidt, at nødvendigheden af en afspænding mellem øst og vest er det altoverskyggende problem i verdenspolitikken. Perspektiverne i våbenkapløbet er af en sådan art, at vi befinder os ved en skillevej, hvor omstændighederne tvinger os til en nyvurdering af de udenrigspolitiske kendsgerninger og til fornyede bestræbelser på at finde veje og midler, som kan føre til international forståelse og samarbejde.

Ser vi tilbage på udviklingen i 1957, må vi erkende, at der ikke blev tale om nogen udjævning af modsætningsforholdet mellem øst og vest. Men i begge lejre lød der røster om forhandling og afspænding, og her ved det nye års begyndelse er der noget, som tyder i retning af, at der vil komme forhandlinger i gang mellem øst og vest. Der bør ikke på noget tidspunkt være tvivl om vestens ærlige vilje til forhandling med Sovjetunionen. Denne vilje blev klart fastslået i communiqueet fra NATO-konferencen i december - jeg gentager det her - og den genspejles i de svar, som de vestlige lande har givet på ministerpræsident Bulganins decemberbrev.

Danmarks indflydelse på sådanne forhandlingers forløb og resultater vil givetvis være begrænset. I det omfang vi har mulighed herfor, vil imidlertid også vi yde vort bidrag til en international afspænding og en varig fred. Hvad vi ønsker og vil arbejde for, er virkeliggørelsen af en verden, hvis folkeslag lever fredeligt sammen side om side, en verden, i hvilken mistro og frygt viger pladsen for et samarbejde mellem alle klodens folk i en fælles udnyttelse af de uudtømmelige muligheder, som udviklingen rummer.

Kilde

danmarkshistorien.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Den kolde Krig 1946-1989, Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/h-c-hansens-udenrigspolitiske-tale-i-folketinget>